

UCHWAŁA NR. 290/4144/18

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 25 października 2018 roku

zmieniająca uchwałę nr 41/449/15 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 16 czerwca 2015 roku w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2018 r., poz. 913 z późn. zm.), art. 2 pkt 25, art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r., poz. 1431) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się zmiany do Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020 przyjętego uchwałą nr 41/449/15 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 16 czerwca 2015 roku w sprawie przyjęcia Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 zmienionego uchwałą nr 53/632/15 z dnia 25 sierpnia 2015 r., uchwałą nr 73/848/15 z dnia 25 listopada 2015 r., uchwałą nr 91/1052/16 z dnia 23 lutego 2016 r., uchwałą nr 106/1292/16 z dnia 10 maja 2016 r., uchwałą nr 108/1338/16 z dnia 24 maja 2016 r., uchwałą nr 110/1389/16 z dnia 7 czerwca 2016 r., uchwałą nr 120/1552/16 z dnia 27 lipca 2016 r., uchwałą nr 125/1623/16 z dnia 23 sierpnia 2016 r., uchwałą nr 134/1715/16 z dnia 21 września 2016 r., uchwałą nr 138/1796/16 z dnia 11 października 2016 r., uchwałą nr 143/1851/16 z dnia 8 listopada 2016 r., uchwałą nr 145/1893/16 z dnia 15 listopada 2016 r., uchwałą nr 149/1960/16 z dnia 29 listopada 2016 r., uchwałą nr 150/1999/16 z dnia 1 grudnia 2016 r., uchwałą nr 153/2043/16 z dnia 13 grudnia 2016 r., uchwałą nr 161/2121/17 z dnia 10 stycznia 2017 r., uchwałą nr 169/2226/17 z dnia 21 lutego 2017 r., uchwałą nr 171/2280/17 z dnia 7 marca 2017 r., uchwałą nr 172/2316/17 z dnia 14 marca 2017 r., uchwałą nr 173/2363/17 z dnia 22 marca 2017 r., uchwałą nr 177/2404/17 z dnia 11 kwietnia 2017 r., uchwałą nr 180/2455/17 z dnia 26 kwietnia 2017 r., uchwałą nr 184/2497/17 z dnia 17 maja 2017 r., uchwałą nr 185/2525/17 z dnia 23 maja 2017 r., uchwałą nr 190/2575/17 z dnia 6 czerwca 2017 r., uchwałą nr 196/2653/17 z dnia 27 czerwca 2017 r., uchwałą nr 205/2821/17 z dnia 16 sierpnia 2017 r., uchwałą nr 208/2865/17 z dnia 29 sierpnia 2017 r., uchwałą nr 210/2897/17 z dnia 5 września 2017 r., uchwałą nr 214/2946/17 z dnia 26 września 2017 r., uchwałą nr 219/2984/17 z dnia 10 października 2017 r., uchwałą nr 222/3021/17 z dnia 24 października 2017 r., uchwałą nr 227/3115/17

z dnia 21 listopada 2017 r., uchwałą nr 232/3206/17 z dnia 18 grudnia 2017 r., uchwałą nr 240/3341/18 z dnia 6 lutego 2018 r., uchwałą nr 242/3383/18 z dnia 20 lutego 2018 r., uchwałą nr 246/3457/18 z dnia 13 marca 2018 r., uchwałą nr 256/3546/18 z dnia 17 kwietnia 2018 r., uchwałą nr 257/3569/18 z dnia 24 kwietnia 2018 r., uchwałą nr 261/3615/18 z dnia 15 maja 2018 r., uchwałą nr 265/3694/18 z dnia 12 czerwca 2018 r., uchwałą nr 269/3767/18 z dnia 26 czerwca 2018 r., uchwałą nr 273/3856/18 z dnia 24 lipca 2018 r., uchwałą nr 279/3960/18 z dnia 30 sierpnia 2018 r., uchwałą nr 283/4008/18 z dnia 13 września 2018 r., uchwałą nr 285/4023/18 z dnia 19 września 2018 r., oraz uchwałą nr 289/4107/18 z dnia 16 października 2018 r. ujęte w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Elżbieta Anna Polak

Stwierdzam zgodność
uchwały z projektem

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
ZARZĄDZANIA REGIONALNYM
PROGRAMEM OPERACYJNYM

Monika Zielińska

Załącznik

do uchwały nr. 290/444/18

Zarządu Województwa Lubuskiego

z dnia 23 października 2018.

Wykaz zmian w SzOOP RPO-Lubuskie 2020

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (Działanie, pkt tabeli, itp.) ¹	Zapis przed zmianą	Zapis po zmianie ²
1.	Poddziałanie 3.2.4 Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe pkt 4 Lista wskaźników produktu	1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 2. Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI 31) 3. Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe	1. Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków 2. Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI 31) 3. Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe
2.	Działanie 3.2 Efektywność energetyczna pkt 5 Typ projektów	Typ II: Głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym wykorzystanie instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach - w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem; - poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich	Typ II: Głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym wykorzystanie instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach. – w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem; – poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich

¹ Proszę nie wpisywać tylko i wyłącznie numerów stron, gdyż przy wklejaniu nowych inf. strony ulegają zmianie.

Należy wskazać obowiązkowo nr Działania / Poddziałania

² Poniższą tabelę proszę wypełnić czcionką:

- Arial Narrow, 10;

- nowy tekst, wyraz, zdanie: **pogrubioną**

- usunięcie zaznaczyć przekreśleniem np. ~~wniosek~~.

		właścicielem.	właścicielem.
3.	<p>Poddziałanie 3.2.4 Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe</p> <p>pkt. 5 Typ projektów</p>	<p>Typ II: Głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym wykorzystanie instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach</p> <p>- w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem;</p> <p>- poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.</p>	<p>Typ II: Głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym wykorzystanie instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach.</p> <p>–w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem;</p> <p>–poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.</p>
4.	<p>Działanie 3.2 Efektywność energetyczna</p> <p>pkt 15 Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<p>W przypadku projektów objętych pomocą publiczną potencjalne limity mogą wynikać z odrębnych dokumentów, tj. programów pomocowych.</p> <p>W zakresie projektów dotyczących wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, wspierane będą inwestycje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach Strategii ZIT – realizowane przez podmioty inne niż spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe. 2. Poza obszarem objętym Strategią ZIT – realizowane przez wszystkie podmioty będącymi właścicielami/zarządcami budynków mieszkalnych wielorodzinnych. <p>oraz inne limity i ograniczenia w zakresie realizacji projektów, wynikające ze szczegółowych przepisów mających zastosowanie do EFSI</p>	<p>W przypadku projektów objętych pomocą publiczną potencjalne limity mogą wynikać z odrębnych dokumentów, tj. programów pomocowych</p> <p>W zakresie projektów dotyczących wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, wspierane będą inwestycje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach Strategii ZIT – realizowane przez podmioty inne niż spółdzielnie oraz wspólnoty mieszkaniowe. 2. Poza obszarem objętym Strategią ZIT – realizowane przez wszystkie podmioty będącymi właścicielami/zarządcami budynków mieszkalnych wielorodzinnych. <p>Oraz oraz inne innych limity limitów i ograniczeń w zakresie realizacji projektów, które wynikające ze szczegółowych przepisów mających zastosowanie do EFSI.</p>
5.	<p>Poddziałanie 3.2.4 Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe</p> <p>pkt. 28 Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania</p>	<p>Wsparcie dla ostatecznych odbiorców będzie udzielane poprzez instrumenty pożyczkowe. Ostateczni odbiorcy projektu wpisywać się będą do grupy docelowej, tj.</p> <p>- w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem;</p>	<p>Wsparcie dla ostatecznych odbiorców będzie udzielane poprzez instrumenty pożyczkowe. Ostateczni odbiorcy projektu wpisywać się będą do grupy docelowej, tj.: podmiotów będących właścicielami budynków mieszkalnych wielorodzinnych, spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych.</p> <p>–w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe niezależnie od</p>

		<p>- poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.</p> <p>Warunki otrzymania pożyczki będą opisane w ofercie pośrednika finansowego.</p>	<p>podmiotu, który jest ich właścicielem;</p> <p>- poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.</p> <p>Warunki otrzymania pożyczki będą opisane w ofercie pośrednika finansowego.</p> <p>Pośrednik Finansowy i Ostateczny odbiorca zobowiązani będą do przyjęcia i przestrzegania procedur zapobiegających nakładaniu się finansowania w ramach umów pożyczek.</p>
6.	<p>Warunki kwalifikowania inwestycji w Działaniu 3.2</p> <p><i>II typ projektu: Głęboka modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym wykorzystanie instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach</i></p>	<p>W ramach Poddziałania 3.2.4 mogą być realizowane projekty na wsparcie zwrotne poprzez zastosowanie instrumentów finansowych, dotyczące budynków mieszkaniowych wielorodzinnych:</p> <p>a. w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;</p> <p>b. poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.</p>	<p>W ramach Poddziałania 3.2.4 mogą być realizowane projekty na inwestycje głębokiej modernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych na wsparcie zwrotne poprzez udzielenie w pełni zwrotnych pożyczek. zastosowanie instrumentów finansowych, dotyczące budynków mieszkaniowych wielorodzinnych:</p> <p>a. w ramach Strategii ZIT miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie: budynki mieszkalne wielorodzinne, których właścicielem są podmioty inne niż spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe;</p> <p>b. poza Strategią ZIT miast wojewódzkich: wszystkie kategorie budynków mieszkalnych wielorodzinnych, niezależnie od podmiotu, który jest ich właścicielem.</p>
7.	<p>Działanie 3.3 Ograniczenie niskiej emisji w miastach (poza tabelą) Podstawowe warunki kwalifikowania inwestycji typ I</p>	<p>I typ projektu: Budowa lub przebudowa infrastruktury dla rozwoju ekologicznego transportu publicznego, w tym ścieżki rowerowe</p> <p>W ramach typu I będzie można pozyskać dofinansowanie m.in. na: – inwestycje w ścieżki rowerowe, które mają pełnić funkcje korytarzy transportowych będących alternatywą dla innych środków transportu,</p> <ul style="list-style-type: none"> – inwestycje w zintegrowane centra przesiadkowe, – inwestycje we wspólny bilet, – inwestycje w obiekty typu Park & Ride, Bike & Ride, – budowę/przebudowę dróg lokalnych/lub regionalnych związanych z mobilnością miejską – wyłącznie jako element kompleksowego projektu, którego celem jest rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego (inwestycje w drogi lokalne/regionalne będą możliwe jedynie wtedy, gdy są 	<p>I typ projektu: Budowa lub przebudowa infrastruktury dla rozwoju ekologicznego transportu publicznego, w tym ścieżki rowerowe</p> <p>W ramach typu I będzie można pozyskać dofinansowanie m.in. na: – inwestycje w ścieżki rowerowe, które mają pełnić funkcje korytarzy transportowych będących alternatywą dla innych środków transportu,</p> <ul style="list-style-type: none"> – inwestycje w zintegrowane centra przesiadkowe, – inwestycje we wspólny bilet, – inwestycje w obiekty typu Park & Ride, Bike & Ride, – inwestycje w infrastrukturę szynową –w przypadku miast posiadających transport szynowy (tramwaje), – budowę/przebudowę dróg lokalnych/lub regionalnych związanych z mobilnością miejską – wyłącznie jako element kompleksowego projektu, którego celem jest rozwój niskoemisyjnego transportu

		<p>związane ze zrównoważoną mobilnością miejską, jako element planu mobilności miejskiej, planu niskoemisyjnego czy strategii ZIT, stanowią mniejszość wydatków w projekcie oraz mają na celu wprowadzenie ruchu uprzywilejowanego lub uprzywilejowanie ruchu istniejącego pojazdów transportu publicznego),</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizację systemów oświetlenia ulic pod kątem zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, w tym z wykorzystaniem OZE (przedmiotowe projekty mogą być również realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE, tj. w formie umów o poprawę efektywności energetycznej), – uruchomienie kompleksowej i interaktywnej informacji pasażerskiej. <p>II typ projektu: Modernizacja floty transportu publicznego na terenach zurbanizowanych pod kątem ograniczenia emisji spalin W ramach typu II będzie można uzyskać dofinansowanie m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zbiorczy transport pasażerski – preferencyjnie traktowane będą projekty związane z zakupem bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego, – transport szynowy (tramwaje) – w przypadku miast posiadających tego typu flotę, preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor. Inwestycje w transport miejski ramach Działania 3.3 będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcją takich dokumentów, zgodnie z przyjętymi założeniami, pełnić będą plany gospodarki niskoemisyjnej. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii, jak np. <ul style="list-style-type: none"> : zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i 	<p>publicznego (inwestycje w drogi lokalne/regionalne będą możliwe jedynie wtedy, gdy są związane ze zrównoważoną mobilnością miejską, jako element planu mobilności miejskiej, planu niskoemisyjnego czy strategii ZIT, stanowią mniejszość wydatków w projekcie oraz mają na celu wprowadzenie ruchu uprzywilejowanego lub uprzywilejowanie ruchu istniejącego pojazdów transportu publicznego),</p> <ul style="list-style-type: none"> – modernizację systemów oświetlenia ulic pod kątem zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, w tym z wykorzystaniem OZE (przedmiotowe projekty mogą być również realizowane w oparciu o art. 2 pkt. 27 dyrektywy 2012/27/UE, tj. w formie umów o poprawę efektywności energetycznej), – uruchomienie kompleksowej i interaktywnej informacji pasażerskiej. <p>Inwestycje w transport miejski ramach Działania 3.3 będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcją takich dokumentów, zgodnie z przyjętymi założeniami, pełnić będą plany gospodarki niskoemisyjnej. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb</p> <p>Inwestycje dotyczące transportu miejskiego w ramach przedmiotowego Działania powinny ponadto spełniać poniższe warunki: Inwestycje z RPO będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT.</p> <p>Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach Działania 3.3.</p> <p>W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową .</p>
--	--	--	--

	<p>energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). Inwestycje dotyczące transportu miejskiego w ramach przedmiotowego Działania powinny ponadto spełniać poniższe warunki: Inwestycje z RPO będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT. Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach Działania 3.3. W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor.</p> <p>Preferencyjnie traktowane będą projekty związane z zakupem bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego. Poprzez infrastrukturę rozumie się infrastrukturę ładowania pojazdów paliwem alternatywnym oraz infrastrukturę niezbędną do korzystania z komplementarnych form transportu (np. transportu bezemisyjnego komplementarnego w stosunku do autobusowego transportu publicznego) np. bikesharing lub carsharingu opartego o samochody elektryczne. Priorytetem jest rozwój elektromobilności. Przedmiotowa kwestia znajdzie odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów oraz w innych dokumentach programowych (plany lub dokumenty strategiczne oraz analiza kosztów i korzyści odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej).</p> <p>W związku z powyższym nie ma możliwości uzyskania wsparcia na realizację projektów w zakresie zakupu pojazdów zasilanych wyłącznie dieslem EURO - 6.</p> <p>W związku z powyższym jako bezemisyjne formy transportu oraz napędzane energią ze źródeł alternatywnych w szczególności należy uznać pojazdy napędzane energią elektryczną, wodorem, biopaliwami ciekłymi, paliwami syntetycznymi i parafinowymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG), skroplonym gazem ziemnym (LNG) oraz gazem płynnym (LPG). W uzasadnionych przypadkach tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest dokonywanie naborów wniosków dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz elektryczne. Zakupowi niskoemisyjnego taboru powinny towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę. Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie CO2 będzie monitorowany na etapie wdrażania programu i</p>	<p>II typ projektu: Modernizacja floty transportu publicznego na terenach zurbanizowanych pod kątem ograniczenia emisji spalin W ramach typu II będzie można uzyskać dofinansowanie m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> –zbiorczy transport pasażerski –preferencyjnie traktowane będą projekty związane z zakupem bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego, –transport szynowy (tramwaje) –w przypadku miast posiadających tego typu flotę, preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor. <p>Inwestycje w transport miejski ramach Działania 3.3 będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów, zgodnie z przyjętymi założeniami, pełnić będą plany gospodarki niskoemisyjnej. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii, jak np.</p> <ul style="list-style-type: none"> : zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). <p>Inwestycje dotyczące transportu miejskiego w ramach przedmiotowego Działania powinny ponadto spełniać poniższe warunki: Inwestycje z RPO będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT.</p> <p>Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach Działania 3.3.</p> <p>W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor.</p>
--	--	---

		<p>udostępniany jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu z realizacji RPO – Lubuskie 2020. Projekty dotyczące zrównoważonego transportu miejskiego, w tym transportu publicznego będą musiały uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategii miejskie lub, dla obszarów aglomeracyjnych, kompleksowe plany gospodarki niskoemisyjnej. Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie może być jedynym celem projektu, ale musi być rozpatrywana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.</p>	<p>Preferencyjnie traktowane będą projekty związane z zakupem bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego. Poprzez infrastrukturę rozumie się infrastrukturę ładowania pojazdów paliwem alternatywnym oraz infrastrukturę niezbędną do korzystania z komplementarnych form transportu (np. transportu bezemisyjnego komplementarnego w stosunku do autobusowego transportu publicznego) np. bikesharing lub carsharingu opartego o samochody elektryczne. Priorytetem jest rozwój elektromobilności. Przedmiotowa kwestia znajdzie odzwierciedlenie w kryteriach wyboru projektów oraz w innych dokumentach programowych (plany lub dokumenty strategiczne oraz analiza kosztów i korzyści odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej). W związku z powyższym nie ma możliwości uzyskania wsparcia na realizację projektów w zakresie zakupu pojazdów zasilanych wyłącznie dieslem EURO - 6. W związku z powyższym jako bezemisyjne formy transportu oraz napędzane energią ze źródeł alternatywnych w szczególności należy uznać pojazdy napędzane energią elektryczną, wodorem, biopaliwami ciekłymi, paliwami syntetycznymi i parafinowymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG), skroplonym gazem ziemnym (LNG) oraz gazem płynnym (LPG). W uzasadnionych przypadkach tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest dokonywanie naborów wniosków dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz elektryczne. Zakupowi niskoemisyjnego taboru powinny towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę. Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie CO₂ będzie monitorowany na etapie wdrażania programu i udostępniany jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu z realizacji RPO – Lubuskie 2020. Projekty dotyczące zrównoważonego transportu miejskiego, w tym transportu publicznego będą musiały uwzględniać szersze podejście, wpisując się w odnoszące się do zagadnień niskoemisyjności strategii miejskie lub, dla obszarów aglomeracyjnych, kompleksowe plany gospodarki niskoemisyjnej. Modernizacja czy rozbudowa systemu transportu publicznego nie może być jedynym celem projektu, ale musi być rozpatrywana w kontekście zmian w mobilności miejskiej prowadzących do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji oraz zwiększenia efektywności energetycznej systemu transportowego.</p>
8.	Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa (poza tabelą) Podstawowe warunki	I typ projektu: Kompleksowe wsparcie gospodarki wodno-ściekowej (aglomeracje od 2 tys. RLM do 10 tys. RLM, zgodnie z opracowywaną aktualizacją KPOŚK) W ramach typu I będzie można pozyskać	I typ projektu: Kompleksowe wsparcie gospodarki wodno-ściekowej (aglomeracje od 2 tys. RLM do 10 tys. RLM, zgodnie z opracowywaną aktualizacją KPOŚK) W ramach typu I będzie można pozyskać

<p>kwalfikowania inwestycji typ I</p>	<p>dofinansowanie m.in. na wyposażenie aglomeracji w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, – budowę oczyszczalni ścieków bądź poprawę parametrów już istniejących oczyszczalni, – infrastrukturę wodociagową (budowa i modernizacja sieci wodociagowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody), – wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi. <p>Głównym celem działań w gospodarce wodno-ściekowej, bezpośrednio związanym z efektywnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, jest konieczność ograniczenia zrzutów nieoczyszczonych i niedostatecznie oczyszczonych ścieków. Finansowanie w zakresie gospodarki ściekowej w dalszym ciągu będzie kierowane w pierwszej kolejności na najpilniejsze potrzeby w zakresie rozbudowy infrastruktury komunalnej, mając na względzie konieczność wypełnienia wymogów i standardów w zakresie jakości środowiska, nałożonych na Polskę po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Traktat Akcesyjny przewiduje, że standardy wyznaczone przez Unię Europejską w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych będą w Polsce w pełni obowiązywały od 1 stycznia 2016 r. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (tw. Dyrektywy Ściekowej) jest aktualizowany Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), którego celem, poprzez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów ścieków dzięki wyposażeniu aglomeracji w system zbierania ścieków komunalnych, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem, w tym eutrofizacją. Tym samym priorytetowo będą traktowane projekty, dla których konieczność realizacji będzie wynikać z aktualizowanego KPOŚK. Co do zasady, na szczeblu regionalnym, dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty realizowane w aglomeracjach o wielkości od 2 tys. do 10 tys. RLM.</p> <p>Wsparciem w ramach Działania zostaną objęte kompletne przedsięwzięcia dotyczące wyposażenia aglomeracji w odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, budowy oczyszczalni ścieków lub poprawy parametrów istniejących instalacji, zastosowania inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodociagowymi oraz wsparcia zagospodarowania osadów ściekowych (zgodnie z hierarchią postępowania z osadami ściekowymi, określoną w KPGO 2014).</p>	<p>dofinansowanie m.in. na wyposażenie aglomeracji w:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, – budowę oczyszczalni ścieków bądź poprawę parametrów już istniejących oczyszczalni, – infrastrukturę wodociagową (budowa i modernizacja sieci wodociagowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody), – wsparcie dla gospodarki osadami ściekowymi. <p>Głównym celem działań w gospodarce wodno-ściekowej, bezpośrednio związanym z efektywnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, jest konieczność ograniczenia zrzutów nieoczyszczonych i niedostatecznie oczyszczonych ścieków. Finansowanie w zakresie gospodarki ściekowej w dalszym ciągu będzie kierowane w pierwszej kolejności na najpilniejsze potrzeby w zakresie rozbudowy infrastruktury komunalnej, mając na względzie konieczność wypełnienia wymogów i standardów w zakresie jakości środowiska, nałożonych na Polskę po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Traktat Akcesyjny przewiduje, że standardy wyznaczone przez Unię Europejską w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych będą w Polsce w pełni obowiązywały od 1 stycznia 2016 r. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (tw. Dyrektywy Ściekowej) jest aktualizowany Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), którego celem, poprzez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów ścieków dzięki wyposażeniu aglomeracji w system zbierania ścieków komunalnych, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem, w tym eutrofizacją. Tym samym priorytetowo będą traktowane projekty, dla których konieczność realizacji będzie wynikać z aktualizowanego KPOŚK. Co do zasady, na szczeblu regionalnym, dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty realizowane w aglomeracjach o wielkości od 2 tys. do 10 tys. RLM.</p> <p>Wsparciem w ramach Działania zostaną objęte kompletne przedsięwzięcia dotyczące wyposażenia aglomeracji w odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, budowy oczyszczalni ścieków lub poprawy parametrów istniejących instalacji, zastosowania inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodociagowymi oraz wsparcia zagospodarowania osadów ściekowych (zgodnie z hierarchią postępowania z osadami ściekowymi, określoną w KPGO 2014).</p> <p>W ramach przedmiotowego Działania będą mogły być realizowane projekty przyczyniające się bezpośrednio do zapewnienia zgodności z wymogami</p>
---------------------------------------	--	---

		<p>W ramach przedmiotowego Działania będą mogły być realizowane projekty przyczyniające się bezpośrednio do zapewnienia zgodności z wymogami Dyrektywy ściekowej, uwzględnione w Aktualizacji KPOŚK. Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG, zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach.</p> <p>Warunkiem finansowania projektów dotyczących ścieków komunalnych w danej gminie będzie weryfikacja obszarów i granic aglomeracji zgodnie z nowelizowaną ustawą Prawo wodne.</p> <p>W związku z intensywną rozbudową infrastruktury służącej odprowadzaniu oraz oczyszczaniu ścieków, w oczyszczalniach ścieków komunalnych powstaje coraz więcej odpadów w postaci komunalnych osadów ściekowych. W związku z powyższym w ramach Działania 4.3 przewidziano możliwość finansowania inwestycji umożliwiających efektywne zagospodarowanie przyrastającej masy osadów ściekowych. Właściwa gospodarka osadami ściekowymi pozwoli także na ograniczenie emisji jednego z głównych gazów cieplarnianych, tj. metanu, który jest emitowany w procesie fermentacji osadów ściekowych.</p> <p>Inwestowanie w budowę i modernizację infrastruktury wodociągowej (wsparcie budowy i modernizacji sieci wodociągowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody), dopuszczone będzie w ramach kompleksowych projektów. Łączna wartość zadań dotyczących systemów zaopatrzenia w wodę nie może przewyższyć 25% wartości całego projektu.</p>	<p>Dyrektywy ściekowej, uwzględnione w Aktualizacji KPOŚK. Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG, zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach.</p> <p>Warunkiem finansowania projektów dotyczących ścieków komunalnych w danej gminie będzie weryfikacja obszarów i granic aglomeracji zgodnie z nowelizowaną ustawą Prawo wodne.</p> <p>W związku z intensywną rozbudową infrastruktury służącej odprowadzaniu oraz oczyszczaniu ścieków, w oczyszczalniach ścieków komunalnych powstaje coraz więcej odpadów w postaci komunalnych osadów ściekowych. W związku z powyższym w ramach Działania 4.3 przewidziano możliwość finansowania inwestycji umożliwiających efektywne zagospodarowanie przyrastającej masy osadów ściekowych. Właściwa gospodarka osadami ściekowymi pozwoli także na ograniczenie emisji jednego z głównych gazów cieplarnianych, tj. metanu, który jest emitowany w procesie fermentacji osadów ściekowych.</p> <p>Inwestowanie w budowę i modernizację infrastruktury wodociągowej (wsparcie budowy i modernizacji sieci wodociągowych, w tym systemów zaopatrzenia w wodę, ujęć i stacji uzdatniania wody), dopuszczone będzie w ramach kompleksowych projektów. Łączna wartość zadań dotyczących systemów zaopatrzenia w wodę nie może przewyższyć 25% kosztów kwalifikowalnych projektu wartości całego projektu.</p>
9.	Działanie 4.5 Kapitał przyrodniczy regionu pkt 5 Typy projektów	<p>Typ I: Udostępnianie zasobów przyrodniczych</p> <p>Typ II: Ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych*</p> <p>Typ III: Prowadzenie komplementarnych i uzupełniających do ogólnopolskich działań/kampanii informacyjno-edukacyjnych**</p> <p>IZ RPO przeprowadzając nabór wniosków w formie konkursu, może zawęzić zakres naboru do wybranego typu projektu/wybranych typów projektów.</p> <p>*Dopuszczalne będzie realizowanie projektów typu I lub II w połączeniu z działaniami wpisującymi się w typ III projektów.</p> <p>**Realizacja projektów typu III dopuszczalna będzie wyłącznie w</p>	<p>Typ I: Udostępnianie zasobów przyrodniczych</p> <p>Typ II: Ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych*</p> <p>Typ III: Prowadzenie komplementarnych i uzupełniających do ogólnopolskich działań/kampanii informacyjno-edukacyjnych**</p> <p>Typ IV. opracowywanie planów/programów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo</p> <p>IZ RPO przeprowadzając nabór wniosków w formie konkursu, może zawęzić zakres naboru do wybranego typu projektu/wybranych typów projektów.</p>

		połączeniu z projektami typu I lub II.	*Dopuszczalne będzie realizowanie projektów typu I lub II w połączeniu z działaniami wpisującymi się w typ III projektów. **Realizacja projektów typu III dopuszczalna będzie wyłącznie w połączeniu z projektami typu I lub II.
10.	Działanie 4.5 Kapitał przyrodniczy regionu (poza tabelą) Podstawowe warunki kwalifikowania inwestycji	<p>Podstawowe warunki kwalifikowania inwestycji³</p> <p>Przedsięwzięcia realizowane w przedmiotowym Działaniu powinny w dużej mierze przyczynić się do zachowania, a jeśli nie jest to możliwe, do odtworzenia siedlisk i gatunków na terenach, które zostały trwale zmienione lub zdegradowane. Przedmiotem projektów będzie również rozbudowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, także na terenie parków krajobrazowych, a ponadto prowadzenie spójnych i uzupełniających do ogólnopolskich kampanii informacyjno-promocyjnych.</p> <p>Projekty w obrębie obszarów sieci Natura 2000 pokrywające się z parkami krajobrazowymi będą podlegały priorytetyzacji.</p> <p>Finansowanie projektów na obszarach sieci Natura 2000 będzie zgodne z <i>Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020</i>, który jest kluczowym dokumentem strategicznym dla realizacji sieci Natura 2000, opracowanym zgodnie z wytycznymi KE (artykułem 8 Dyrektywy siedliskowej) oraz określającym potrzeby wraz z kosztami ze wskazaniem na fundusze perspektywy finansowej 2014-2020.</p> <p>Wsparcie w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków będzie dotyczyło wyłącznie gatunków rodzimych.</p> <p>Przedsięwzięcie powinno uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku budowy⁴ nowej infrastruktury inwestycja musi być zgodna z koncepcją uniwersalnego projektowania⁵, bez możliwości odstępstw od</p>	<p>Podstawowe warunki kwalifikowania inwestycji⁸</p> <p>Przedsięwzięcia realizowane w przedmiotowym Działaniu powinny w dużej mierze przyczynić się do zachowania, a jeśli nie jest to możliwe, do odtworzenia siedlisk i gatunków na terenach, które zostały trwale zmienione lub zdegradowane. Przedmiotem projektów będzie również rozbudowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej, także na terenie parków krajobrazowych, a ponadto prowadzenie spójnych i uzupełniających do ogólnopolskich kampanii informacyjno-promocyjnych.</p> <p>Projekty w obrębie obszarów sieci Natura 2000 pokrywające się z parkami krajobrazowymi będą podlegały priorytetyzacji.</p> <p>Finansowanie projektów na obszarach sieci Natura 2000 będzie zgodne z <i>Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020</i>, który jest kluczowym dokumentem strategicznym dla realizacji sieci Natura 2000, opracowanym zgodnie z wytycznymi KE (artykułem 8 Dyrektywy siedliskowej) oraz określającym potrzeby wraz z kosztami ze wskazaniem na fundusze perspektywy finansowej 2014-2020.</p> <p>Wsparcie w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków będzie dotyczyło wyłącznie gatunków rodzimych.</p> <p>Przedsięwzięcie powinno uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W przypadku budowy⁹ nowej infrastruktury inwestycja musi być zgodna z koncepcją uniwersalnego projektowania¹⁰, bez możliwości odstępstw od stosowania wymagań prawnych w zakresie dostępności dla osób z</p>

³ Dotyczą wszystkich typów projektów w ramach Działania 4.5.

⁴ Zgodnie z art. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 290 z późn. zm.) pod pojęciem „budowa” należy rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego.

⁵ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 wydanymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju pod pojęciem „koncepcji uniwersalnego projektowania” należy rozumieć projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.

	<p>stosowania wymagań prawnych w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnością wynikających z obowiązujących przepisów budowlanych.</p> <p>Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie zobowiązany jest do umieszczenia opisu dostępności nowo tworzonej inwestycji infrastrukturalnej pod kątem sposobu udostępnienia jej dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostosowania do warunków użytkowania przez osoby o zróżnicowanych potrzebach, w szczególności w zakresie mobilności, percepcji, sprawności sensorycznej, komunikowania się.</p> <p>W ramach PI 6d nie przewiduje się stosowania dużych projektów.</p> <p>I typ projektu: Udostępnianie zasobów przyrodniczych</p> <p>W ramach typu I będzie można pozyskać dofinansowanie m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycje w stawy widokowe, tereny wypoczynkowe oraz ścieżki dydaktyczne, - wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, z położeniem szczególnego nacisku na aspekt ochrony przyrody, - tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich oraz pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, inwestycje w banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, eko-parki, - wsparcie kapitału przyrodniczego regionu poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zasobami naturalnymi a regionalną ofertą turystyczno-wypoczynkową oraz rekreacyjną. <p>W ramach przedmiotowego typu projektów, do wsparcia kwalifikować się będą wszelkie inwestycje oparte</p>	<p>niepełnosprawnością wynikających z obowiązujących przepisów budowlanych.</p> <p>Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie zobowiązany jest do umieszczenia opisu dostępności nowo tworzonej inwestycji infrastrukturalnej pod kątem sposobu udostępnienia jej dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie dostosowania do warunków użytkowania przez osoby o zróżnicowanych potrzebach, w szczególności w zakresie mobilności, percepcji, sprawności sensorycznej, komunikowania się.</p> <p>W ramach PI 6d nie przewiduje się stosowania dużych projektów.</p> <p>I typ projektu: Udostępnianie zasobów przyrodniczych</p> <p>W ramach typu I będzie można pozyskać dofinansowanie m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycje w stawy widokowe, tereny wypoczynkowe oraz ścieżki dydaktyczne, - wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, z położeniem szczególnego nacisku na aspekt ochrony przyrody, - tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej na obszarach miejskich oraz pozamiejskich w oparciu o gatunki rodzime, inwestycje w banki genowe, parki miejskie, ogrody botaniczne, eko-parki, - wsparcie kapitału przyrodniczego regionu poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zasobami naturalnymi a regionalną ofertą turystyczno-wypoczynkową oraz rekreacyjną. <p>W ramach przedmiotowego typu projektów, do wsparcia kwalifikować się będą wszelkie inwestycje oparte na wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych, kładące szczególny nacisk na działania związane z ochroną przyrody, m.in. inwestycje w stawy widokowe, parki miejskie,</p>
--	--	--

⁸ Dotyczą wszystkich typów projektów w ramach Działania 4.5.

⁹ Zgodnie z art. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 290 z późn. zm.) pod pojęciem „budowa” należy rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego.

¹⁰ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 wydanymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju pod pojęciem „konceptji uniwersalnego projektowania” należy rozumieć projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.

		<p>na wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych, kładące szczególny nacisk na działania związane z ochroną przyrody, m.in. inwestycje w stawy widokowe, parki miejskie, ścieżki dydaktyczne, centra ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime, banki genów, ogrody botaniczne oraz eko-parki. Istotnym elementem wsparcia udzielanego w ramach PI 6d będą projekty z zakresu tzw. zielonej infrastruktury, będącej nośnikiem usług ekosystemowych, czy rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającą z jednej strony lepszą ochronę kapitału przyrodniczego, a jednocześnie przyczyniającą się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Dopuszczalne będzie realizowanie projektów typu I w połączeniu z działaniami wpisującymi się w typ III projektów.</p> <p>II typ projektu: Ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych</p> <p>W ramach typu II możliwe będzie uzyskanie dofinansowania m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadania związane z zachowaniem siedlisk i gatunków oraz odtwarzanie ich tam, gdzie zostały zdegradowane, - ochronę in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000), - ochronę i przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, - tworzenie planów ochrony rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych lub obszarów Natura 2000, - nowoczesne programy edukacyjne. <p>Zgodnie z zapisami Umowy partnerstwa działania podejmowane na rzecz ochrony różnorodności biologicznej powinny polegać na powstrzymaniu procesu jej degradacji i pozytywnie wpływać na potencjał rozwoju gospodarczego i społecznego</p>	<p>ścieżki dydaktyczne, centra ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime, banki genów, ogrody botaniczne oraz eko-parki. Istotnym elementem wsparcia udzielanego w ramach PI 6d będą projekty z zakresu tzw. zielonej infrastruktury, będącej nośnikiem usług ekosystemowych, czy rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – zapewniającą z jednej strony lepszą ochronę kapitału przyrodniczego, a jednocześnie przyczyniającą się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu.</p> <p>Dopuszczalne będzie realizowanie projektów typu I w połączeniu z działaniami wpisującymi się w typ III projektów.</p> <p>II typ projektu: Ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych</p> <p>W ramach typu II możliwe będzie uzyskanie dofinansowania m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zadania związane z zachowaniem siedlisk i gatunków oraz odtwarzanie ich tam, gdzie zostały zdegradowane, - ochronę in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000), - ochronę i przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, - tworzenie planów ochrony rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych lub obszarów Natura 2000, - nowoczesne programy edukacyjne. <p>Zgodnie z zapisami Umowy partnerstwa działania podejmowane na rzecz ochrony różnorodności biologicznej powinny polegać na powstrzymaniu procesu jej degradacji i pozytywnie wpływać na potencjał rozwoju gospodarczego i społecznego</p> <p>Inwestycje związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz polegające na budowie/modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną oraz przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, będą mogły być realizowane na obszarach chronionych (obszary parków</p>
--	--	---	--

	<p>Inwestycje związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz polegające na budowie/modernizacji niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną oraz przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, będą mogły być realizowane na obszarach chronionych (obszary parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, w tym obszary Natura 2000). Projekty realizowane w obrębie obszarów sieci Natura 2000 będą podlegały priorytetyzacji.</p> <p>Dopuszczalne będzie realizowanie projektów typu II w połączeniu z działaniami wpisującymi się w typ III projektów.</p> <p>III typ projektu: Prowadzenie komplementarnych i uzupełniających do ogólnopolskich działań/kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p> <p>W celu zapewnienia kompleksowości prowadzonych działań oprócz inwestycji w infrastrukturę do dofinansowania kwalifikują się również działania informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska.</p> <p>Realizacja projektów typu III dopuszczalna będzie wyłącznie w połączeniu z projektami typu I lub II.</p> <p>Pozostałe warunki kwalifikowania inwestycji⁶</p> <p>W przypadku projektów generujących dochód beneficjent zobowiązany jest do stosowania art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2014 r.</p> <p>Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej⁷, początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2014 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.</p>	<p>krajobrazowych i rezerwatów przyrody, w tym obszary Natura 2000). Projekty realizowane w obrębie obszarów sieci Natura 2000 będą podlegały priorytetyzacji.</p> <p>Dopuszczalne będzie realizowanie projektów typu II w połączeniu z działaniami wpisującymi się w typ III projektów.</p> <p>III typ projektu: Prowadzenie komplementarnych i uzupełniających do ogólnopolskich działań/kampanii informacyjno-edukacyjnych.</p> <p>W celu zapewnienia kompleksowości prowadzonych działań oprócz inwestycji w infrastrukturę do dofinansowania kwalifikują się również działania informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska.</p> <p>Realizacja projektów typu III dopuszczalna będzie wyłącznie w połączeniu z projektami typu I lub II.</p> <p>IV typ projektu: opracowywanie planów/programów ochrony dla obszarów cennych przyrodniczo</p> <p>W ramach typu IV będzie można pozyskać dofinansowanie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie planów ochrony rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych (w tym znajdujących się na obszarach Natura 2000). <p>Pozostałe warunki kwalifikowania inwestycji¹¹</p> <p>W przypadku projektów generujących dochód beneficjent zobowiązany jest do stosowania art. 61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2014 r.</p> <p>Z zastrzeżeniem zasad określonych dla pomocy publicznej¹², początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2014 r. W przypadku projektów rozpoczętych przed początkową datą kwalifikowalności wydatków, do współfinansowania kwalifikują się jedynie wydatki faktycznie poniesione</p>
--	---	--

⁶ Dotyczą wszystkich typów projektów w ramach Działania 4.5.

⁷ W zakresie projektów objętych pomocą publiczną rozpoczęcie okresu kwalifikowalności wydatków wynikać będzie z właściwych przepisów dotyczących pomocy publicznej.

¹¹ Dotyczą wszystkich typów projektów w ramach Działania 4.5.

¹² W zakresie projektów objętych pomocą publiczną rozpoczęcie okresu kwalifikowalności wydatków wynikać będzie z właściwych przepisów dotyczących pomocy publicznej.

		<p>Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2023 r.</p> <p>Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2014 r. nie może zostać wybrany do dofinansowania projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez Beneficjenta.</p> <p>Pomoc nie może być udzielona Beneficjentom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem; - znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu pkt 20 Komunikatu Komisji Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (2014/C 249/01); - którzy zostali wykluczeni z otrzymania pomocy na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.); - którzy zostali wykluczeni z otrzymania pomocy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 769); - którzy zostali wykluczeni z otrzymania pomocy na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. z 2016 r. poz. 1541 z późn. zm.). <p>Pozostałe warunki kwalifikowania inwestycji zostaną określone w regulaminie konkursu.</p>	<p>od tej daty. Wydatki poniesione wcześniej nie stanowią wydatku kwalifikowalnego.</p> <p>Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2023 r.</p> <p>Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2014 r. nie może zostać wybrany do dofinansowania projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem Instytucji Zarządzającej wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego, czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez Beneficjenta.</p> <p>Pomoc nie może być udzielona Beneficjentom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem; - znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu pkt 20 Komunikatu Komisji Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (2014/C 249/01); - którzy zostali wykluczeni z otrzymania pomocy na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.); - którzy zostali wykluczeni z otrzymania pomocy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 769); - którzy zostali wykluczeni z otrzymania pomocy na podstawie art. 9 ust. 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. z 2016 r. poz. 1541 z późn. zm.). <p>Pozostałe warunki kwalifikowania inwestycji zostaną określone w regulaminie konkursu.</p>
11.	Działanie 5.1 Transport drogowy	<p>Wspierane będą wyłącznie projekty, które zapewnią konieczne połączenia z siecią autostrad i dróg ekspresowych, bądź przyczynią się do uzupełnienia luki w funkcjonującej sieci transportowej. Wspierane</p>	<p>Wspierane będą wyłącznie projekty, które zapewnią konieczne połączenia z siecią autostrad i dróg ekspresowych, bądź przyczynią się do uzupełnienia luki w funkcjonującej sieci transportowej. Wspierane będą inwestycje o</p>

	Podstawowe warunki kwalifikowania inwestycji	będą inwestycje o znaczeniu regionalnym; drogi stanowiące połączenie z siecią TEN-T. Nie przewiduje się inwestycji w drogi lokalne.	znaczeniu regionalnym; drogi stanowiące połączenie z siecią TEN-T. Nie przewiduje się inwestycji w drogi lokalne, które nie zapewnią koniecznego bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.
12.	Działanie 7.1 Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej. Pkt 7 Typ beneficjenta	<p>Tryb konkursowy^{przypis}:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej. <p>Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem następujących Partnerów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ośrodki pomocy społecznej – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, – instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). <p>Tryb pozakonkursowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej. <p>^{przypis}W przypadku nie przystąpienia do realizacji Programu wszystkich jednostek pomocy społecznej danego typu.</p>	<p>Tryb konkursowy^{przypis}:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej. <p>Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem następujących Partnerów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ośrodki pomocy społecznej – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, – państwowe jednostki organizacyjne, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, – instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). <p>Tryb pozakonkursowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej. <p>Projekty muszą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem przynajmniej jednego z następujących Partnerów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ośrodki pomocy społecznej, – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, – państwowe jednostki organizacyjne, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia

			<p>(mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, – instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). <p>przypisW przypadku nie przystąpienia do realizacji Programu wszystkich jednostek pomocy społecznej danego typu.</p>
13.	<p>Działanie 7.2 Programy aktywnej integracji realizowane przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Pkt 7 Typ beneficjenta</p>	<p>Tryb konkursowyprzypis :</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie <p>Tryb pozakonkursowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie <p>przypisW przypadku nie przystąpienia do realizacji Programu wszystkich jednostek pomocy społecznej danego typu.</p>	<p>Tryb konkursowyprzypis .:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie <p>Projekty mogą być realizowane również na zasadzie partnerstwa z udziałem następujących Partnerów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ośrodki pomocy społecznej – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, – państwowe jednostki organizacyjne, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, – instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). <p>Tryb pozakonkursowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie <p>Projekty muszą być realizowane na zasadzie partnerstwa z udziałem przynajmniej jednego z następujących Partnerów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ośrodki pomocy społecznej

			<ul style="list-style-type: none"> – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, państwowe jednostki organizacyjne, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, – instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). <p>Przypis W przypadku nie przystąpienia do realizacji Programu wszystkich jednostek pomocy społecznej danego typu.</p>
14.	Działanie 7.5 Usługi społeczne Pkt 7 Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). 	<ul style="list-style-type: none"> – jednostki samorządu terytorialnego (JST) ich związki, stowarzyszenia i porozumienia, – jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, – organizacje pozarządowe, – przedsiębiorstwa i ich związki i stowarzyszenia (mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa), w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, – osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów, instytucje rynku pracy, – podmioty ekonomii społecznej, – podmioty działające w obszarze rynku pracy, zajmujące się aktywizacją osób wykluczonych społecznie, zagrożonych ubóstwem itp. (w tym jednostki pomocy społecznej). <p>Możliwa jest realizacja projektów w partnerstwie z państwowymi jednostkami organizacyjnymi.</p>
15.	Cały dokument		Zaktualizowano publikatory aktów prawnych.